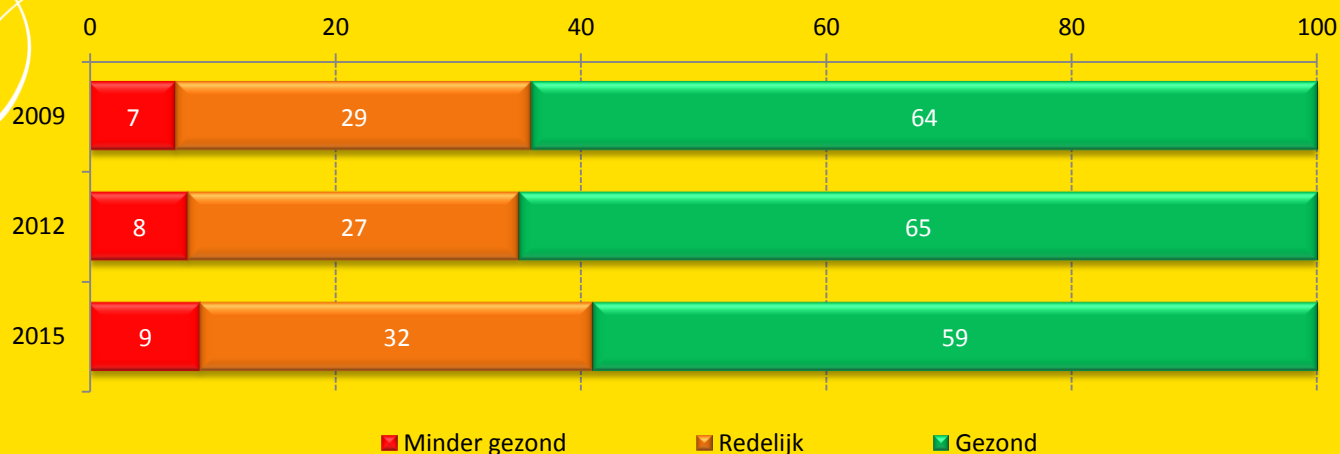

Ontwikkeling financiën sportverenigingen

Factsheet 2015/4

Figuur 1: Financiële positie van de sportvereniging, 2009, 2012 en 2015 (in %)

Inleiding

Uit eerdere monitors naar het wel en wee van sportverenigingen komt naar voren dat de financiën van sportverenigingen al een aantal jaren onder druk staan (zie literatuur 1 en 2). Een gevolg van onder meer de recessie en de daarmee gepaard gaande bezuinigingen en stijgende kosten. De laatste meting dateert uit 2012. Dit factsheet belicht de actuele financiële positie bij sportverenigingen: houdt de recessie sportverenigingen nog steeds in de greep of zien verenigingen hun financiële situatie positief in?

Drie op de vijf verenigingen financieel gezond

In 2015 geven 59% van de verenigingen aan dat hun financiële positie gezond is (figuur 1). In 2012 gold dat nog voor 65% van de verenigingen. Statistisch is dit geen significante daling. 9 procent van de verenigingen noemt zijn financiële positie minder gezond of zelfs zorgwekkend (in 2012 was dit 8%).

Buitensporten zijn financieel gezonder dan binnensporten (resp. 65% en 50%).

Na werving en behoud van leden (bij 69% van de verenigingen) en vrijwilligers (37%) vormen financiën (22%) op de korte termijn het belangrijkste aandachtspunt voor de verenigingen. Vooral stijgende kosten/huurprijzen worden als knelpunt genoemd.

Reserves onder druk

Sportverenigingen hebben geen positief beeld over de ontwikkeling van hun reserves (figuur 2, pagina 2). 41 procent van de verenigingen geeft aan dat de afgelopen drie jaar is ingeteerd op de reserves: bij 32% van de verenigingen bleven de reserves constant, bij 28% stegen de reserves. 20% van de verenigingen sloot het afgelopen jaar af met een negatief resultaat. 22% verwacht voor het aankomend jaar verlies te zullen lijden, 20% verwacht een positief resultaat.

Janine van Kalmthout
Harold van der Werff

Neem voor meer informatie contact op met [Janine van Kalmthout](#)

Mulier Instituut
Postbus 85445
3508 AK Utrecht
T 030-7210220

info@mulierinstituut.nl
www.mulierinstituut.nl

mulier instituut

Figuur 2: Ontwikkeling van de financiële positie van de vereniging, 2015 (in %)

Inkomsten onder druk

Veel verenigingen hebben hun inkomsten in 2015 zien dalen. De sterkste daling deed zich voor bij de gemeentelijke bijdragen (figuur 3, onderaan deze pagina). 67% van de sportverenigingen hebben hun inkomsten van de zijde van gemeenten zien dalen. Na dalingen van gemeentelijke bijdragen kwamen de meeste dalingen voor bij sponsoring en reclame (48%), horecabestedingen (33%) en contributie van leden (30%). Kleinere aandelen verenigingen zagen hun inkomsten stijgen (23% contributies, 21% horeca, 17% sponsoring en 2% bij gemeentelijke bijdragen).

Ten opzichte van 2009 en 2012 zijn er in 2015 iets meer verenigingen waar de inkomsten uit contributie zijn afgenomen (30% in 2015, tegen 23% in 2012 en 24% in 2009, niet in figuur). Daarentegen zijn er in 2015 minder verenigingen die hun inkomsten uit contributies hebben zien stijgen (23%, tegen 31% in 2012 en 30% in 2009).

Inkomsten uit sponsoring en reclame zijn duidelijk een punt van zorg. 17 procent van de verenigingen zag de sponsorinkomsten (sterk) stijgen, maar drie keer zoveel verenigingen zagen deze inkomsten (sterk) afnemen. In 2009 en 2012 was dat ook al zo.

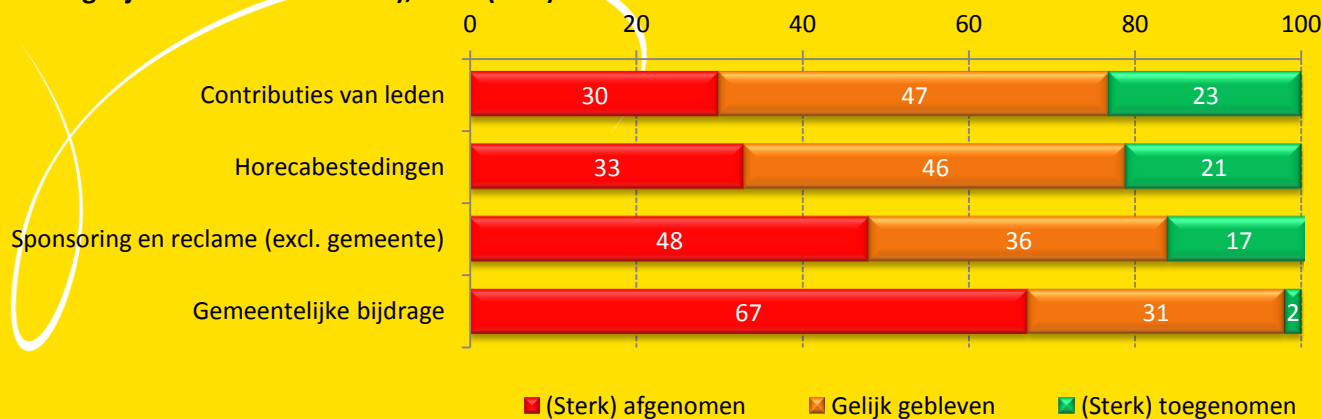
De grootste veranderingen deden zich voor bij de gemeentelijke bijdragen. In 2009 zag nog 34% de gemeentelijke bijdragen dalen (59% gelijk blijven en 7% stijgen). In 2012 gold dat voor 63% van de verenigingen en in 2015 voor 67% van de verenigingen. Vooral voetbalclubs zagen hun gemeentelijke bijdragen dalen (83%).

Contributieverhoging en taakverzwaring

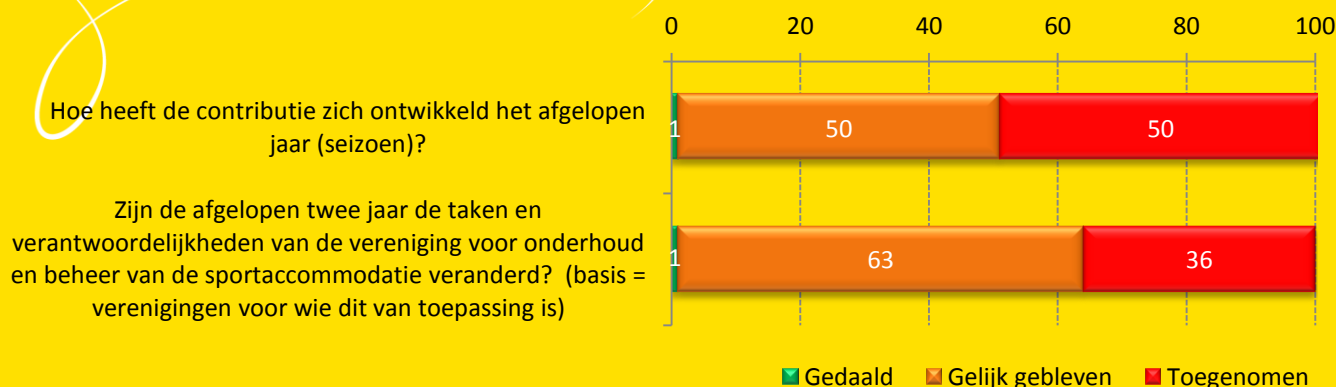
Een middel voor verenigingen om het hoofd boven water te houden is om de contributie te verhogen. Bij de helft van de verenigingen is de contributie omhoog gegaan, bij de andere helft bleef de contributie stabiel (figuur 4, volgende pagina). Een derde van de verenigingen heeft de contributie geïndexeerd en bij 14% is de contributie met meer dan de index verhoogd (cijfers niet in figuur). Bij een enkele vereniging is sprake van een contributieverlaging.

Een manier voor gemeenten om invulling te geven aan bezuinigingen is om meer taken bij verenigingen neer te leggen. Slechts een enkele vereniging (1%) heeft te maken gehad met verlichting van taken voor onderhoud en beheer. Daarentegen meldt 36% van de verenigingen dat er sprake is van taakverzwaring (voetbalclubs 62%).

Figuur 3: Verandering van inkomstenbronnen ten opzichte van het voorgaande jaar (basis = verenigingen die dergelijke inkomsten hadden), 2015 (in %)

Figuur 4: Ontwikkeling van de hoogte van de contributie en verandering van taken voor onderhoud en beheer van sportaccommodaties, 2015 (in %)

Conclusie

Hoewel de meerderheid van de sportverenigingen (59%) aangeeft dat de financiële situatie gezond is, zijn er aanwijzingen dat de financiën steeds meer een punt van aandacht worden. Een aanzienlijk deel (20%) had vorig jaar te maken met een negatief saldo en een nog groter deel heeft de afgelopen drie jaar ingeteerd op de reserves (41%). De verwachtingen voor de toekomst zijn niet onverdeeld positief. Dat komt mede doordat verschillende inkomstenbronnen eerder afnemen dan toenemen. Dat geldt met name voor de gemeentelijke bijdragen. Mede als gevolg daarvan gaat een deel van de verenigingen over tot contributieverhoging. Een derde van de verenigingen heeft te maken met verzwaring van taken voor onderhoud en beheer.

Het is duidelijk dat de verslechterde financiële omstandigheden verenigingen niet ongemoeid laten. Desondanks acht slechts een klein deel van de verenigingen zich financieel minder gezond of de financiële situatie zorgwekkend. Verenigingen hebben door de jaren heen aangetoond zich te kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden. De kracht van de vereniging zit in de betrokkenheid van de vele vrijwilligers. Dat kapitaal is niet zichtbaar op een boekhoudkundige balans.

Verantwoording

Door middel van de Verenigingsmonitor volgt het Mulier Instituut al vijftien jaar het wel en wee van de Nederlandse sportverenigingen op de voet. Jaarlijks wordt een vast panel van verenigingen bevraagd op de stand van zaken in de vereniging. In het panel zijn allerlei categorieën sportverenigingen naar evenredigheid vertegenwoordigd: grote en kleine verenigingen, clubs met teamsporten en (semi-)individuele sporten, clubs gevestigd in kleine en grote gemeenten, etc. Het panel vormt een goede afspiegeling van de georganiseerde breedtesport in Nederland.

Voor deze meting zijn begin 2015 1.200 verenigingen uit het panel benaderd met vragen over de financiële positie van sportverenigingen. Door de samenstelling van het panel en de weging van de respons zijn de uitkomsten representatief voor de sportverenigingen in Nederland. In totaal werkten 477 verenigingen mee (37% respons), een vergelijkbaar aantal als bij de metingen in 2012 en 2009.

Klik [hier](#) voor meer informatie over de Verenigingsmonitor en het bijbehorende panel.

Literatuur

1) Kalmthout, J. van, Hoekman, R., Hover, P. & Breedveld, K. (2010). [Tussen veerkracht en vrees. De impact van de recessie op de georganiseerde sport.](#) 's-Hertogenbosch: W.J.H. Mulier Instituut.

2) Hoekman, R. & Straatmeijer, J. (2013). [Sport en recessie 2013. Doorwerking economische recessie op sportbeleid, sportorganisaties en sportdeelname.](#)

Utrecht: Mulier Instituut.